

ERKEN CUMHURİYET DÖNEMİ'NDE ANKARA'DAKİ KAMU YAPILARI ÖRNEKLERİ

Öğr. Gör. Emre ÇUBUKÇU

Işık Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü
ORCID: 0000-0003-1085-8919.

ÖZET

İkinci Meşrutiyet sonrasında, İttihat ve Terakki Fırkası yönetiminin; ekonomik, siyasal, toplumsal ve kültürel alanlarda yeni fikirler ve arayışlar içerisinde bulunmaktadır. Bu zaman içerisinde döneme etkisini hissettiren alanlardan biri de mimarlıktır. Cumhuriyet'in ilanından sonra Ankara'nın başkent kabul edilip, yeni kurulacak rejimin modern bir şehir kimliğine uygun olarak inşa edilmesinde çalışmalar başlatılmıştır. Bu süreç içerisinde Ankara'nın mekânsal olarak örnek modern yapıları oluşturulup, ulusal kimlik etkisiyle ülkedeki diğer şehirlere de örnek olması planlanmıştır. Özellikle Ankara'nın Cumhuriyet'in ilanından, 1950'li yıllara kadar geçen süreç içerisinde mekânsal ve toplumsal açıdan ulus devletinin temsilcisi olarak modernleşme ve batılılaşma etkilerini hissettirmiştir. İki dönem olarak ele alınarak 'Ulus Devlet' ve 'Milli Mimari' etkenleri göz önüne alınarak Ankara'dan sonra diğer şehirlere örnek olacak mimari yapılar uygulanmıştır. Çalışmanın amacı; Erken Cumhuriyet Dönemi'nde Ankara'daki kamu yapılarını incelemektir. Literatür 'de bu konuyla ilgili birçok çalışma bulunmasına rağmen, Ankara'daki kamu yapıları konusunda boşluk görüldüğü için bu çalışma gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın hipotezi; 'Ankara'daki kamu yapıları, diğer büyük şehirlerdeki kamu yapılarına mimari açıdan etki etmiştir.' olarak belirlenmiştir. Araştırma kapsamında birinci eksen, Erken Cumhuriyet Dönemi'nin öncesindeki süreçte yaşanan siyasi ve politik gelişmeler, ikinci eksen Erken Cumhuriyet Dönemi'ndeki Birinci Ulusal Mimarlık Akımı'ndaki yapılan kamu yapıları, üçüncü eksen ise İkinci Ulusal Mimarlık Akımı'nda yapıyı gerçekleştiren kamu yapıları örnekleriyle incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ulusal Mimarlık, Kamu Yapıları, Ankara

IN THE EARLY REPUBLIC PERIOD EXAMPLES OF PUBLIC BUILDINGS IN ANKARA

ABSTRACT

After the Second Constitutional Era, the Committee of Union and Progress made new ideas and searches in economic, political, social and cultural fields. It is seen that one of the areas that has been effective in this time was architecture. After the proclamation of the Republic, Ankara was accepted as the capital, and efforts were initiated to build the new regime in accordance with a modern urban identity. In this process, it is planned to create spatially modern structures of Ankara and to set an example for other cities in the country with the effect of national identity. Especially in the period from the proclamation of the Republic of Ankara to the 1950s, the effects of modernization and westernization were felt as the representative of the nation state, spatially and socially. Considering the "Nation State" and "National Architecture" factors in two periods, architectural structures that will set an example for other cities after Ankara were applied. Period. Although there are many studies on this subject in the literature, this study was carried out because there was a shortage in public buildings in Ankara. The hypothesis of the research is that the public buildings in

Ankara have architecturally affected public buildings in other big cities. The research question was determined as "How did the public structures develop in the Early Republican Period?", "Why was foreign architects needed in the search for identity in the field of architecture?" and "Why were the first examples of architectural structures public buildings?". Additionally, this study was carried out using qualitative methods. In the first axis of the research, political and political developments before the Early Republic Period; In the second axis of the research, public buildings with the First National Architecture Movement in the Early Republican Period; In the third axis of the research, public buildings constructed in the Second National Architecture Movement were examined.

Key Words: National Architecture, Public Building, Ankara